

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY**

ARASTIRMA RAPORU

Sayı:

***23/2/2012**

***31/4/2012**

***35/2/2012**

***27/2/2012**

Tarih : 23.05.2012

•

•

• **Hazırlayanlar:**

• Hüseyin Saadetoğlu : Baş Denetçi Yrd.

• Havva Akbaş : Kıdemli Denetçi

• Ebru Akbıçak : Kıdemli Denetçi

• Sibel Nami : Kıdemli Denetçi

•

•

• **Raporun Konusu:**

•

• * Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından;

• 2006-2011 mali yıllarında alınan krediler ve

• belediyeye ait banka hesapları ile

• * MK11/2012 sayılı 14.02.2012 tarihli

• Belediye Meclis Kararı'na ilişkin ara rapor.

•

•

•

• Rapor : 32 yaprak

• Ekler : 1-13 (60 yaprak)

•

İÇERİK

	Sayfa No
A- SUNUŞ	1
B- DENETİMDE KULLANILAN KAYNAKLAR	1
C- BULGULAR	3
<i>Krediler:</i>	3
* 2006-2011 mali yıllarında alınan kredilere ilişkin özet tablo (Tablo A).....	5
* 2006-2011 mali yıllarında alınan kredilere ilişkin detaylı tablo (Tablo B).....	6
C.1- 2008 mali yılı öncesinde alınmış olup ödemeleri 2008 yılında devam eden krediler.....	8
C.2- 2008 mali yılında alınan krediler.....	8
C.3- 2009 mali yılında alınan krediler.....	9
C.4- 2010 mali yılında alınan krediler.....	10
C.5- 2011 mali yılında alınan krediler.....	13
<i>Banka Hesapları:</i>	16
* 2006-2011 mali yıllarında kullanılan banka hesaplarının yıl sonları itibarıyla bakiye miktarlarına ilişkin özet tablo	16
C.6- Hür Bank.....	17
C.7- Yakın Doğu Bank.....	17
C.8- Universal Bank.....	20
D- LEFKOŞA TÜRK BELEDİYESİ'NİN KREDİ BORÇLARINA İLİŞKİN GENEL DEĞERLENDİRME	22
E- LEFKOŞA TÜRK BELEDİYESİ'NİN OVERDRAFT BORÇLARINA İLİŞKİN GENEL DEĞERLENDİRME	23
F- LEFKOŞA TÜRK BELEDİYESİ'NİN KREDİ VE OVERDRAFT BORÇLARINA İLİŞKİN GENEL DEĞERLENDİRME	24
* LTB Tarafından Alınan Kredilerin 2006-2011 Mali Yılları Sonu İtibarıyla Toplam Borç Bakiye Miktarlarına İlişkin Grafik (Tablo C).....	26
* LTB Tarafından Kullanılan Banka Hesaplarından 2006-2011 Mali Yılları Sonu İtibarıyla Overdraft Bakiyesi Verenlerin Toplam Borç Bakiye Miktarlarına İlişkin Grafik (Tablo D).....	27
* Lefkoşa Türk Belediyesi- 2006-2011 Mali Yılı Gelirler - Alınan Krediler –Banka Overdraft Kullanımlarına İlişkin Karşılaştırmalı (Tablo E).....	28
* LTB Mali Yılı Sonları İtibarıyla Kredi ve Overdraft Bakiyeleri Toplamı İle Gelir Toplamına İlişkin Grafik (Tablo F).....	29
G- SONUÇ	30

A- SUNUŞ

Başkanlık Makamı'nca verilen görev doğrultusunda, Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından 2006-2011 mali yıllarında alınan krediler ve belediyeye ait banka hesapları Belediye yetkililerince tarafımıza sunulan bilgi ve belgeler ışığında denetlenmiş olup elde edilen bulgular başlıklar halinde izah edilmiştir.

Lefkoşa Türk Belediyesi'nde gerçekleştirilmekte olan denetim devam etmekte olup, raporda yer verilen hususlara ve banka cari hesaplarından gerçekleştirilen harcamalara ilişkin tespit edilecek bulgulara bilahare sunulacak olan genel denetim raporunda yer verilecektir.

B- DENETİMDE KULLANILAN KAYNAKLAR:

Aşağıda sunulan denetim kaynakları, konu raporun hazırlanmasına dayanak teşkil eden unsurlar olmuştur.

- Değiştirilmiş şekliyle 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası,
- Değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası,
- 45/2011 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Yasası,
- Bakanlar Kurulu Kararları,
- Belediye muhasebe kayıtları,
- Belediyeye ait banka hesap dökümleri.

Denetim, değiştirilmiş şekliyle 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nın 23. maddesinin öngördüğü yöntemlerle gerçekleştirilmiş ve aynı yasanın 25. maddesi gereği ilgililerin savunmaları alınmıştır. Meclis kararlarında onayı bulunan Meclis üyeleri ile Belediye Başkanı'nın savunmalarında borçlanmalarla ilgili çeşitli gerekçeler gösterilmekle birlikte, bu gerekçeler yasaya aykırı uygulamalar için herhangi bir haklılık oluşturmamaktadır.

Yukarıda atıfta bulunulan;

Değiştirilmiş şekliyle **51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "Belediyelerin yetkileri" yan başlıklı 24(2)(c) maddesi**; "Belediyenin hesaplarının bulunduğu herhangi bir banka veya kooperatif kuruluşundan herhangi bir amaç için borç alabilmek;

Ancak borçlanılacak miktar, yıl içerisindeki Belediye gelirlerinin %20'sini aşamaz. Belediye gelirlerinin %20'sini veya Meclisin görev süresini aşan ödeme süresi olan miktarların borçlanılabilmesi, Bakanlar Kurulunun onayına bağlıdır." şeklinde,

25.07.2011 tarihli 126 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 45/2011 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Yasası'nın "Borçlanma, Garanti ve İkraz Limiti" yan başlıklı 7. maddesinin;

(5). fıkrası; “Yerel Yönetimler ile bunlara bağlı kurum ve kuruluşların proje kredisi dışında yapacağı borçlanmalar, cari yıl bütçesinden ilgili Yerel Yönetimlere ayrılmış bulunan yıllık bütçe tahsisatını geçemez.”,

(6). fıkrası; “...borçlanma limiti, mevcut borç stokunun faiz birikimli bakiyesi üzerinden hesaplanır. Sonradan bu fıkra kurallarına aykırı hale gelen kredilerin üç yıl içerisinde yasal limitler dahilinde indirilmesi zorunludur. Mücbir sebeplerin varlığı halinde bu süre Komitece bir katına kadar artırılabilir.”,

“İç Borçlanma” yan başlıklı 8(7) maddesi;

“...bu Yasanın 4’üncü maddesinde sayılan kamu kurumu niteliğindeki kuruluşların yurt içi piyasalarda yapacakları tahvil ihraçları ile cari ihtiyaçları için, proje kredisi dışında yapacakları borçlanmalar, Komitenin iznine tabidir. Proje kredisi kapsamındaki kredilerde, krediye konu edilen projenin, Devlet Planlama Örgütüncü uygun bulunması zorunludur.” ,

“Suç ve Cezalar” yan başlıklı 21(1). maddesi; “Bu Yasanın 7’inci, 8’inci, 9’uncu, 10’uncu ve 14’üncü maddelerinde düzenlenen borçlanma ile ilgili limit ve usullere uymayan kurum veya kuruluşların yukarıda belirtilen maddelerdeki limit ve usullere uyulmamasından sorumlu olan veya yapılan işlemlerde veya alınan kararlarda açıkça imzası bulunan yöneticiler ile yönetim kurulu üyeleri bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde beş yıla kadar hapis cezasına veya 20.000.-TL (Yirmi Bin Türk Lirası)’na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.” şeklindedir.

Değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası’nın “Tüzükler” yan başlıklı Geçici 1. maddesi;

“Bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bu Yasa uyarınca öngörülen tüzükler yapılıncaya kadar, bu Yasa ile yürürlükten kaldırılan Belediyeler Yasası uyarınca yapılan bütün tüzükler, bu Yasa kurallarına aykırı olmamak koşuluyla, yürürlükte kalır. Bu Yasa uyarınca yapılması gereken tüzüklerin bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak altı ay içinde yürürlüğe konması zorunludur.” şeklinde olmakla birlikte,

Gerek yukarıda alıntısı yapılan Geçici 1. maddede, gerekse 73/97 sayılı Yüksek İdare Mahkemesi Kararı’nda da açıkça belirtildiği üzere, 51/1995 sayılı yasaya aykırı olmaması kaydıyla konu yasanın yürürlüğe girmesinden itibaren 6 ay süreyle geçerli olan tüzükler bu sürenin dolmasıyla birlikte yürürlükten kalkmış bulunmaktadır.

Ancak, konu yasanın öngördüğü süre içerisinde yapılması gereken yeni Mali İşler Tüzüğü halen yapılmadığı cihetle 51/1995 sayılı yasa ile yürürlükten kalkan 15/1980 sayılı Belediyeler Yasası tahtında yapılan “Lefkoşa Belediyesi Mali İşler Tüzüğü” belediye tarafından halen kullanılmaktadır.

Söz konusu Mali İşler Tüzüğü'nün;

“overdraft kullanımı” yan başlıklı 38. maddesi; “Belediye adına açılmış banka hesaplarından kullanılacak toplam overdraft miktarı Belediye'nin aylık devlet katkısı miktarının %50'sini geçemez. %50'sinin üzerinde overdraft kullanımı için Belediye Meclis Kararı aranır.” şeklinde,

“İleri tarihli ve karşılıksız çek tanzim edilemeyeceği” yan başlıklı 39. maddesi; “Her ne suretle olursa olsun ileri tarihli çek tanzim edilemez. Ayrıca bankada karşılığı bulunmayan çek tanziminden Mali İşler Sorumlusu Belediye Müdürü ve Belediye Başkanı şahsen ve müteselsilen sorumludurlar...” şeklindedir.

C- BULGULAR

Araştırma konusu ile ilgili olarak elde edilen bulgular aşağıda başlıklar halinde izah edilmiştir;

Krediler:

Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından 2006-2011 mali yıllarında alınan kredilere ilişkin özet bilgiler **Tablo A**'da (sf. 5), kredilerin 31.12.2011 tarihi itibarıyla durumlarını içeren bilgiler ise **Tablo B**'de (sf.6,7) yer almaktadır. Konu kredilere ilişkin detaylar yıllar bazında sunulmuş olan alt başlıklarda izah edilmektedir.

2006-2011 mali yıllarında alınan kredilerle ilgili olarak yapılan incelemelerde; Lefkoşa Türk Belediyesi'nce ilk kredinin MK140/2006 sayı ve 08.11.2006 tarihli Belediye Meclisi Kararı doğrultusunda, 29.11.2006 tarihinde K.T. Kooperatif Merkez Bankası'ndan alınan £1,700,000Stg. tutarındaki kredi olduğu ve daha sonraki yıllarda ise özellikle 2010 ve 2011 mali yıllarında çok aşırı bir şekilde ve genellikle eski kredilerin kapatılması ve/veya belediyenin banka overdraft hesaplarının aşağıya çekilmesi amacıyla gerçekleştirildiği gözlemlenmiştir.

Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından 2006-2011 mali yıllarında sırasıyla;

2006'da	-	1,700,000.00	Stg.		
2007'de	-	2,000,000.00	Stg.		
2008'de	-	3,725,000.00	Stg.		
2009'da	-	2,600,000.00	Stg.	ve	3,164,415.07 TL
2010'da	-	12,000,000.00	Stg.	ve	5,000,000.00 TL
2011'de	-	2,000,000.00	Stg.	ve	17,800,000.00 TL

olmak üzere, **2006-2011 mali yıllarında toplam £24,025,000Stg. ve 25,964,415.07TL borçlanılmıştır.**

Krediler ile ilgili olarak yapılan denetim sonucunda raporun ileriki bölümlerinde ayrıntılı olarak izah edileceği üzere alınan kredilerin;

- bir kısmının değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 24(2)(c) maddesine aykırı olarak alındığı,
- bir kısmının 45/2011 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Yasası'na aykırı olarak alındığı,
- proje kredisi olarak alınan bir kısım kredinin amacı dışında 45/2011 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Yasası hilafına cari harcamalarda kullanıldığı,
- Belediye Meclis Kararı olmadan yetkisiz olarak borçlanma yapıldığı,

tespit edilmiştir.

Buna ilaveten, 2010 ve 2011 mali yıllarında alınmış olan kredilerin 31.12.2011 tarihi itibarıyla açık olduğu ve belediyenin aynı tarih itibarıyla krediler bağlamındaki mükellefiyetinin faiz hariç toplam £10,000,839.79Stg. ve 18,952,450.05TL olduğu saptanmıştır.

Tablo A'dan da görülebileceği üzere; biri hariç yapılan borçlanmaların Belediye Meclisi Kararları ile yapıldığı, 31.03.2011 tarihinde Universal Bank'tan alınan kredi için ise herhangi bir Meclis kararı olmadığı tespit edilmiştir (bu borç 22.02.2012 tarihli yazılı sorumuzun yazıldığı tarihte bilgimize sunulmamış olduğundan ve bilahare tarafımızca yapılan araştırmalar sonucunda tespit edildiğinden, alınan bu borca ilişkin yazılı savunma zaman kaybına olanak tanımamak için ileriki bir tarihte istenecek ve genel denetim raporunda aktarılacaktır).

LEFKOŞA TÜRK BELEDİYESİ TARAFINDAN 2006 - 2011 MALİ YILLARINDA ALINAN KREDİLER

Tablo A

Sıra No	Meclis Kararı				Alınan Kredinin			Aktarılan Kredinin		Kapanış Tarihi/ 2011 yılı sonu durumu
	Sayı	Tarihi	İçeriği	Kararda Yer Alan Miktar	Miktarı	Tarihi	Alındığı Yer (Banka/ Finans Şirketi)	Yeri/Hesap No.	Miktarı	
1	140/2006	08.11.2006	Kullanılacak overdraft için	£1.700.000	£1.700.000	29.11.2006	K.T. Kooperatif Merkez Bankası	K.T. Kooperatif Merkez Bankası Ltd.	£1.700.000	02.10.2009
2	116/2006	09.10.2006	Yakın Doğu Bank'a olan borcun kapatılması, esnaf ve ihale borçlarının kapatılması	£1.000.000	£1.000.000	28.08.2007	Şeker Bank	Şeker Bank	£1.000.000	31.08.2008
3	116/2006			£1.000.000	£1.000.000	28.08.2007	Şeker Bank	Şeker Bank	£1.000.000	31.08.2009
4	64/2008	06.06.2008	Borçlanma.	£2.000.000	£2.000.000	11.06.2008	Çangar Finans Co.Ltd	Universal Bank (10-118-0001033)	£2.000.000	06.05.2010
5	91/2008	01.09.2008	Borçlanma.	£1.000.000	£1.000.000	12.09.2008	Universal Bank	Universal Bank (10-118-0001033)	£1.000.000	16.07.2009
6	91/2008			£725.000	£725.000	03.10.2008	Şeker Bank	Universal Bank (10-118-0001033)	£725.000	01.10.2009
7	91/2008			£200.000	£200.000	09.01.2009	Şeker Bank	Şeker Bank (10-304-000163)	£200.000	
8	90/2009			01.07.2009	Borçlanma.	£1.000.000	£1.000.000	16.07.2009	Çangar Finans Co.Ltd	Universal Bank (10-118-0001033) Yakın Doğu Bankası (10-118-00011287)
9	108/2009	16.09.2009	Müteahhit ve esnaf ödemelerinin yapılabilmesi	£1.200.000	£1.200.000	18.09.2009	Şeker Bank	Şeker Bank (10-304-000163)	2.814.795,60 TL	03.06.2010
10	108/2009			£200.000	£200.000	12.11.2009	Şeker Bank	Şeker Bank (10-304-000163)	£200.000	
11	140/2009	04.12.2009	Borç kapatma	£1.200.000	1.814.415,07 TL	04.12.2009	Çangar Finans Co.Ltd	Universal Bank (10-118-0001033)	1.814.415,07 TL	06.05.2010
12	140/2009			1.350.000,00 TL	1.350.000,00 TL	07.12.2009	Çangar Finans Co.Ltd	Yakın Doğu Bankası (10-118-00011287)	1.350.000,00 TL	
13	60/2010 (E-750 2010)	12.05.2010	Belediyenin bankalara, esnafa ve Sosyal Sigortalar Dairesi'ne olan tüm borçlarının karşılanması	£10.000.000	£10.000.000	04.05.2010 11.05.2010	Çangar Finans Co.Ltd	Yakın Doğu Bankası (10-118-00011287) Çangar Finans Co.Ltd (MK64/2008) Çangar Finans Co.Ltd (MK90/2009) Çangar Finans Co.Ltd (MK140/2009)	£8.125.670 £420.000 £188.330 2.844.600,19 TL	açık
14	141/2010	14.10.2010	Yakın Doğu Bank Ltd. nezdindeki overdraft bakiyesinin aşağıya çekilebilmesi	£2.000.000	£2.000.000	26.10.2010	Şeker Bank	Yakın Doğu Bankası (10-118-00011287) Şeker Bank (10-315-00039)	£1.500.000 £500.000	açık
15	146/2010	09.11.2010	Esnaf ve müteahhitlere olan borçlarının ödenmesi	5.000.000 TL	5.000.000 TL	12.11.2010	Viya Bank	Yakın Doğu Bankası (10-118-00011287)	5.000.000 TL	açık
16	21/2011	25.02.2011	Borçlanma.	£4.000.000	5.300.000 TL	09.03.2011	Universal Bank	Universal Bank (10-304-0001134)	5.300.000 TL	açık
17	21/2011			£2.000.000	£2.000.000	10.03.2011	Çangar Finans Co.Ltd	Yakın Doğu Bankası (10-118-00011287) Universal Bank (10-304-0001134)	£1.126.720 £873.280	açık
18	97/2011	18.07.2011	Esnaf ve müteahhitlere olan borçlarının ödenmesi	5.500.000 TL	5.500.000 TL	28.07.2011	Viya Bank	Universal Bank (10-304-0001134)	5.500.000 TL	açık
19	130/2011	31.10.2011	Devam eden projelerin tamamlanması ve müteahhitlere olan borçların ödenmesi	6.000.000 TL	6.000.000 TL	25.11.2011	Viya Bank	Viya Bank (10-304-1232)	6.000.000 TL	açık
20	YOK	YOK	YOK	YOK	1.000.000 TL	31.03.2011	Universal Bank	Universal Bank (10-304-0001134)	1.000.000 TL	açık

**LEFKOŞA TÜRK BELEDİYESİ TARAFINDAN
2006-2011 MALİ YILLARINDA ALINAN KREDİLERE İLİŞKİN TABLO**

Tablo B

2008 Mali Yılından Önce Alınan Krediler (Bkz. rapor C.1)

Sıra No	Meclis Karar Sayısı	Borç Alınan Banka veya Finans Kuruluşu	Borç Miktarı	Para Birimi	01.01.2008 Bakiye	2008 Mali Yılında Ödenen	31.12.2008 Bakiye	2009'da Ödenen	Borç Kapanış Tarihi
1	MK140/2006	K.T. Kooperatif M.B.	1.700.000,00	STG	1.015.111,96	525.626,68	489.485,28	489.485,28	02.10.2009
2	MK116/2006(1138)	Şeker Bank	1.000.000,00	STG	847.513,52	494.373,81	353.139,71	353.139,71	31.08.2009
3	MK 116/2006(1137)	Şeker Bank	1.000.000,00	STG	678.198,25	678.198,25	-	-	31.08.2008
		TOPLAM	3.700.000,00	STG	2.540.823,73	1.698.198,74	842.624,99		

2008 Mali Yılında Alınan Krediler (Bkz. rapor C.2)

Sıra No	Meclis Karar Sayısı	Borç Alınan Banka veya Finans Kuruluşu	Borç Miktarı	Para Birimi	2008 Mali Yılında Ödenen	31.12.2008 Bakiye	2009'da Ödenen	31.12.2009 bakiye	2010'da Ödenen	Borç Kapanış Tarihi
1	MK64/2008	Çangar Finans Co. Ltd.	2.000.000,00	STG	420.000,00	1.580.000,00	740.000,00	840.000,00	840.000,00	06.05.2010
2	MK91/2008	Universal Bank	1.000.000,00	STG	377.599,62	622.400,38	622.400,38	-	-	16.07.2009
3	MK91/2008	Şeker Bank	725.000,00	STG	174.098,62	550.901,38	550.901,38	-	-	01.10.2009
		TOPLAM	3.725.000,00	STG	971.698,24	2.753.301,76				

2009 Mali Yılında Alınan Krediler (Bkz. rapor C.3)

Sıra No	Meclis Karar Sayısı	Borç Alınan Banka veya Finans Kuruluşu	Borç Miktarı	Para Birimi	2009'da Ödenen	31.12.2009 Bakiye	2010'da Ödenen	Borç Kapanış Tarihi
1	MK91/2008	Şeker Bank	200.000,00	STG	200.000,00	-	-	01.10.2009
2	MK90/2009	Çangar Finans Co. Ltd.	1.000.000,00	STG	565.000,00	565.000,00	565.000,00	06.05.2010
3	MK108/2009	Şeker Bank (1148)	1.200.000,00	STG	438.618,83	761.381,17	761.381,17	03.06.2010
4	MK108/2009	Şeker Bank (1149)	200.000,00	STG	55.615,28	144.384,72	144.384,72	03.06.2010
5	MK140/2009	Çangar Finans Co. Ltd.	3.164.415,07	TL	-	3.164.415,07	3.164.415,07	06.05.2010
		TOPLAM	2.730.000,00	STG	1.259.234,11	1.470.765,89		
		TOPLAM	3.164.415,07	TL	-	3.164.415,07		

2010 Mali Yılında Alınan Krediler (Bkz. rapor C.4)

Sıra No	Meclis Karar Sayısı	Borç Alınan Banka veya Finans Kuruluşu	Borç Miktarı	Para Birimi	2010'da Ödenen	31.12.2010 Bakiye	2011'de Ödenen	31.12.2011 bakiye	Borç Kapanış Tarihi
1	MK60/2010 E-750-2010 BKK	Çangar Finans Co. Ltd.	10.000.000,00	STG	924.999,96	9.075.000,04	2.074.999,92	7.000.000,12	açık
2	MK141/2010	Şeker Bank	2.000.000,00	STG	77.351,19	1.922.648,81	494.031,41	1.428.617,40	açık
3	MK146/2010	Viya Bank	5.000.000,00	TL	207.485,55	4.792.514,45	1.410.994,20	3.381.520,25	açık
		TOPLAM	12.000.000,00	STG	1.002.351,15	10.997.648,85			
		TOPLAM	5.000.000,00	TL	207.485,55	4.792.514,45			

2011 Mali Yılında Alınan Krediler (Bkz. rapor C.5)

Sıra No	Meclis Karar Sayısı	Borç Alınan Banka veya Finans Kuruluşu	Borç Miktarı	Para Birimi	2011'de Ödenen	31.12.2011 Bakiye	Borç Kapanış Tarihi
1	MK21/2011	Universal Bank	5.300.000,00	TL	1.119.344,48	4.180.655,52	açık
2	MK21/2011	Çangar Finans Co. Ltd.	2.000.000,00	STG	427.777,73	1.572.222,27	açık
3	MK97/2011	Viya Bank	5.500.000,00	TL	963.998,89	4.536.001,11	açık
4	MK130/2011	Viya Bank	6.000.000,00	TL	-	6.000.000,00	açık
5	YOK	Universal Bank	1.000.000,00	TL	145.726,83	854.273,17	açık
		TOPLAM	2.000.000,00	STG	427.777,73	1.572.222,27	
		TOPLAM	17.800.000,00	TL	2.229.070,20	15.570.929,80	

C.1- 2008 Mali Yılı Öncesinde Alınmış Olup Ödemeleri 2008 Yılında Devam Eden Krediler;

- a) 140/2006 sayılı Belediye Meclis Kararı ile K.T. Kooperatif Merkez Bankası'ndan 29.11.2006 tarihinde £1,700,000.-(Stg.) borçlanılmıştır. **Konu borçlanma denetimi yapılan yıllara ilişkin ilk borçlanmadır.** Söz konusu kredi 02.10.2009 tarihinde kapatılmıştır.
- b) 116/2006 sayılı Belediye Meclis Kararı ile Şeker Bank'tan 28.08.2007 tarihinde iki ayrı borçlanma yapılmıştır. Şöyle ki; 119-1137 hesap numarası ile bir yıl vadeli £1,000,000.-(Stg) ve 119-1138 hesap numarası ile iki yıl vadeli £1,000,000.-(Stg) kredi alınmıştır. Şeker Bank'tan alınan bir yıl vadeli kredi 31.08.2008 tarihinde, iki yıl vadeli olarak alınan kredi ise 31.08.2009 tarihinde kapatılmıştır.

C.2- 2008 Mali Yılında Alınan Krediler;

- a) 64/2008 sayılı Belediye Meclis Kararı; "KKTC'de herhangi bir banka ve/veya **finans kuruluşlarından** %13 faiz ve taksit ödeme süresinin Başkanın görev süresini aşmaması kaydıyla £2,000,000.-(Stg) borçlanması için Belediye Başkanı'na yetki verilmesi ve borç taksitlerinin aylık devlet katkı payından bloke olacak şekilde Maliye Bakanlığı tarafından temlik edilmesine oy çokluğu ile karar verilmiştir." şeklindedir. Konu karar neticesinde, Çangar Finans Co. Ltd.'den alınan £2,000,000.-(Stg) kredi için Maliye Bakanlığı 11.06.2008 tarihinde temlik yazısı vermiştir **(Ek 1)**.

Çangar Finans Co. Ltd.'den £2,000,000.-(Stg) tutarında alınan konu kredi dört ayrı çek şeklinde alınmıştır. Adı geçen finans şirketinden alınan çekler döviz olduğu cihetle döviz hesabına yatırılarak aynı tarihte cari hesaba Türk Lirası olarak aktarılmıştır. Konu çekler;

- o 12.06.2008 tarihinde alınan £750,000.-(Stg),
- o 18.06.2008 tarihinde alınan £150,000.-(Stg),
- o 22.06.2008 tarihinde alınan £550,000.-(Stg) ve
- o 26.06.2008 tarihinde alınan £550,000.-(Stg),

Universal Bank'taki 10-118-0001033 no'lu **cari hesaba** aktarılmıştır.

Bu bağlamda, belediyenin hesaplarının bulunduğu bir banka veya kooperatif kuruluşu olmayıp bir finans kuruluşu olan Çangar Finans Co. Ltd.'den kredi alınması ve buna yetki veren 64/2008 sayılı Belediye Meclis Kararı ve Maliye Bakanlığı tarafından konu borçlanma için temlik verilmesi değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 24(2)(c) maddesine aykırıdır.

- b) 91/2008 sayılı Belediye Meclis Kararı; "KKTC'de kayıtlı herhangi bir bankadan faiz haddi %13 ve taksit ödeme süresinin Meclisin görev süresini aşmaması kaydıyla Eylül ayında £1,000,000.-(Stg), Ekim ayında £1,000,000.-(Stg) borçlanılmasına, sterling olarak borçlanma imkanı bulunmadığı takdirde geçerli faiz oranı ile YTL olarak borçlanılması" şeklindedir.

Bu karar doğrultusunda ve Maliye Bakanlığı'nın vermiş olduğu temlik yazısı ile 12.09.2008 tarihinde Universal Bank'tan borçlanılmış olan £1,000,000.-(Stg) aynı gün adı geçen banka nezdinde bulunan 10-118-0001033 no'lu cari hesaba yatırılmıştır.

Aynı Meclis Kararı ile Ekim ayında borçlanılması için yetki verilen £1,000,000.-(Stg)'lik kredi için ise Şeker Bank'tan borçlanılmaya gidilmiştir. Bu miktarın £725,000.-(Stg)'i 03.10.2008 tarihinde alınmış ve karşılığı olan 1,616,387.50TL Universal Bank'taki 10-118-0001033 no'lu cari hesaba yatırılmıştır.

C.3- 2009 Mali Yılında Alınan Krediler;

- a) MK91/2008 sayılı Belediye Meclis Kararı ile verilen yetki çerçevesinde Şeker Bank'tan 09.01.2009 tarihinde £200,000.-(Stg) kredi alınmıştır. Alınan kredi Şeker Bank'taki 10-304-000163 no'lu cari hesaba yatırılmıştır.
- b) **MK90/2009** sayılı Belediye Meclis Kararı; "Belediyemizin KKTC'de herhangi bir banka ve/veya **finans kuruluşlarından** faiz haddinin %13'ü ve taksit ödeme süresinin Meclisin görev süresini aşmaması kaydı ile £1,000,000 borçlanılması için Belediye Başkanı'na yetki verilmesine ve borç taksitlerinin aylık devlet katkı payından bloke olacak şekilde Maliye Bakanlığı tarafından temlik edilmesine..." şeklindedir.

Konu karar çerçevesinde ve Maliye Bakanlığı'nın vermiş olduğu temlik yazısı ile **Çangar Finans Co. Ltd'den £1,000,000.-(Stg)** kredi alınmıştır. Alınan kredinin £600,000.-(Stg)'i Universal Bank'taki 10-118-1033 no'lu **cari hesaba**, £400,000.-(Stg)'i Yakın Doğu Bank'taki 10-118-11287 no'lu **cari hesaba** Türk Lirası karşılıkları yatırılmıştır **(Ek 2)**.

- c) MK108/2009 sayılı Belediye Meclis Kararı; "müteahhit ve esnaf ödemelerinin yapılabilmesi için KKTC'de kayıtlı herhangi bir bankadan %11.50 faiz ve taksit ödeme süresinin meclisin görev süresini aşmaması kaydıyla £1,500,000.-(Stg) borçlanılması ve Maliye Bakanlığı tarafından temlik edilmesine oy çokluğu ile karar alınmıştır." şeklindedir.

Bu karar doğrultusunda Şeker Bank'tan borçlanmaya gidilmiştir. 18.09.2009 tarihinde £1,200,000.-(Stg) ve 12.11.2009 tarihinde £200,000.-(Stg) borç alınmıştır. 18.09.2009 tarihinde alınan kredi, belediyenin Şeker Bank'taki 10-304-000163 no'lu cari hesabına 2,814,795.60TL olarak yatırılmıştır. Şeker Bank'a yapılan 2,814,795.60TL'lık yatırımdan 1,500,000.-TL aynı gün Universal Bank'taki 10-118-0001033 no'lu cari hesaba aktarılmıştır. 23.09.2009 tarihinde ise 1,316,000.-TL Yakın Doğu Bank'taki 10-118-00011287 no'lu cari hesaba aktarılmıştır. 12.11.2009 tarihinde alınan £200,000.-(Stg) ise Şeker Bank'taki 10-304-000163 numaralı cari hesaba yatırılmıştır.

- d) **MK140/2009** sayılı Belediye Meclis Kararı; "168/2007 sayılı Meclis Kararı ile Universal Bank Ltd.'den 4,000,000.-TL overdraft kullanımına yetki verilen miktarın bu bankadaki faiz oranlarının yüksek olması nedeniyle **Çangar Finans Co. Ltd.'den** faiz oranının %13'ü aşmaması ve Meclisin görev süresi sonuna kapatılması kaydı ile £1,200,000.-(Stg) borçlanılıp söz konusu hesabın kapatılmasına ve aylık devlet katkı payımızdan arta kalan kısmın **Çangar Finans Co. Ltd.'e** temlik edilmesine oyçokluğu ile karar alınmıştır" şeklindedir.

Bu karar çerçevesinde ve Maliye Bakanlığı temlik yazısı ile **Çangar Finans Co. Ltd.'den** 04.12.2009 tarihinde 1,814,415.07TL ve 07.12.2009 tarihinde 1,350,000.00TL olmak üzere **toplam 3,164,415.07TL** borçlanılmıştır. Alınan bu kredinin 1,814,415.07TL'si Universal Bank'taki 10-118-001033 no'lu **cari hesaba**, 1,350,000.-TL'si ise Yakın Doğu Bank'taki 10-118-0011287 no'lu **cari hesaba** yatırılmıştır (**Ek 3**).

Bu bağlamda belediyenin hesaplarının bulunduğu bir banka veya kooperatif kuruluşu olmayıp bir finans kuruluşu olan Çangar Finans Co. Ltd.'den kredi alınması, buna yetki veren MK90/2009 ve MK140/2009 sayılı Belediye Meclisi Kararları ve Maliye Bakanlığı tarafından konu borçlanmalar için temlik verilmesi değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 24(2)(c) maddesine aykırıdır.

C.4- 2010 Mali Yılında Alınan Krediler;

- a) Bakanlar Kurulu'nun 07.04.2010 tarihli E-750-2010 sayılı kararı; "Lefkoşa **Türk Belediyesi'nin** gerekli Meclis Kararı üretmesi koşulu ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 24 (2)(c) maddesi uyarınca **£10,000,000.- (On Milyon İngiliz Sterlini)** tutarında uzun vadeli beş yıl süre ile borçlanmasını onayladı." şeklindedir.

Konu kredi ile ilgili olarak 21.04.2010 tarihinde “elden” alınan MK37/2010 sayılı Belediye Meclis Kararı oy çokluğunun sağlanamaması nedeniyle geçersiz olmuştur.

Bilahare 12.05.2010 tarihinde toplanan Belediye Meclisi, 21.04.2010 tarihli toplantıda alınan ancak çoğunluk sağlanamaması nedeniyle geçersiz olan kararların ve uygulamalarının geçerli olması yönünde tekrar kararlar üretmiştir. Söz konusu kararlardan MK60/2010 sayılı Belediye Meclis Kararı'nın içeriği 37/2010 sayılı konu karar ile birebir aynı olup; “Belediyemizin bankalara, esnafa ve Sosyal Sigortalar Dairesi'ne olan tüm borçlarının karşılanması için 5 yıl vadeli £10,000,000.- veya muadili parayı borçlanılmasına..” şeklindedir.

- Konu Bakanlar Kurulu Kararı, Belediye Meclis Kararı ve 06.05.2010 tarih MLB.0.00.150/73-10/1183 sayılı Maliye Bakanlığı temlik yazısıyla Çangar Finans Co. Ltd.'den £10,000,000.-Stg tutarında alınan kredinin;
 - 04.05.2010 tarihinde £2,000,000.-(Stg),
 - 11.05.2010 tarihinde £5,125,670.-(Stg),
 - 12.05.2010 tarihinde £1,000,000.-(Stg),olmak üzere toplam £8,125,670.-(Stg)'lik kısmının Türk Lirası karşılığı Yakın Doğu Bank'taki 10-118-0011287 no'lu cari hesaba yatırılmıştır.

- Kredinin geriye kalan miktarı ile Çangar Finans Co. Ltd.'den;
 - 2008 yılında MK64/2008 sayılı Belediye Meclis Kararı ile alınmış olan £2,000,000.-(Stg) krediden kalan £420,000.-(Stg),
 - 2009 yılında MK90/2009 sayılı Belediye Meclis Kararı ile alınmış olan £1,000,000.-(Stg) krediden kalan £188,330.-(Stg),
 - 2009 yılında MK140/2009 sayılı Belediye Meclis Kararı ile alınmış olan 3,164,415.07TL krediden kalan 2,844,600.19TL,tutarındaki bakiye borçlar mahsup işlemi yapılarak kapatılmıştır (Ek 4).

Yukarıda verilen izahatlardan da anlaşılacağı üzere;

- Belediye Meclisi'nce konu kredinin alınmasına yetki veren MK60/2010 sayılı kararın Bakanlar Kurulu Kararı'ndan sonra üretildiği,
- Kredinin 21.04.2010 tarihli MK37/2010 sayılı Belediye Meclisi Kararı'na istinaden alındığı, konu kararın oyçokluğu sağlanamaması nedeniyle geçersiz olduğu, 12.05.2010 tarihinde aynı amaca yönelik MK60/2010 sayılı kararın üretildiği, diğer bir ifade ile kredinin Meclis onayından önce kullanıldığı,
- Belediye Meclisi Kararı'nda da belirtildiği üzere kredinin alınması aşamasında Sosyal Sigortalar Dairesi'ne olan tüm borçların kapatılması öngörülmüşken, bu krediden adı geçen daireye ödeme yapılmadığı,

Konu mahsuplaşma işlemi ile ilgili olarak;

- MK64/2008 sayılı Meclis Kararı ile alınan £2,000,000.-Stg. tutarındaki 24 ay vadeli krediye, kullanma aşamasında £520,000.-Stg. tutarındaki peşin faizin de dahil edilerek £105,000.-Stg. tutarında aylık taksit miktarı belirlendiği, ancak söz konusu mahsuplaşma işlemi borcun kapanma tarihinden 4 ay önce gerçekleşmesine rağmen, bu döneme tekabül eden toplam £86,666.66Stg. tutarında faiz miktarının borçtan düşülmeden işlem yapıldığı, başka bir deyişle Belediyeyi zarara uğratacak şekilde 4 aylık faiz miktarı kadar fazla mahsuplaşma yapıldığı,
- MK90/2009 sayılı Meclis Kararı ile alınan £1,000,000.-Stg. tutarındaki 12 ay vadeli krediye, kullanma aşamasında £130,000.-Stg. tutarındaki peşin faizin de dahil edilerek £94,166.67-Stg. tutarında aylık taksit miktarı belirlendiği, ancak söz konusu mahsuplaşma işlemi borcun kapanma tarihinden 2 ay önce gerçekleşmesine rağmen bu döneme tekabül eden toplam £21,666.66Stg. tutarında faiz miktarının borçtan düşülmeden işlem yapıldığı, başka bir deyişle Belediyeyi zarara uğratacak şekilde 2 aylık faiz miktarı kadar fazla mahsuplaşma yapıldığı;

tespit edilmiştir.

Bu bağlamda Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından belediyenin hesaplarının bulunduğu bir banka veya kooperatif kuruluşu olmayıp bir finans kuruluşu olan Cangar Finans Co. Ltd.'den kredi alınması ve konu borçlanma için Maliye Bakanlığı tarafından temlik verilmesi değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 24(2)(c) maddesine aykırı olması yanında yukarıda belirtilen tespitler ışığında Belediye toplam £108,333.32Stg. tutarında zarara uğratılmıştır.

- b) MK141/2010 sayılı Belediye Meclis Kararı; "Belediyemizin Yakın Doğu Bank Ltd. nezdindeki overdraft bakiyesinin aşağıya çekilebilmesi için £2,000,000.-(Stg) borçlanılmasına oy çokluğu ile,

Söz konusu borç bedeli Sayın Başkan'ın ve Belediye Meclisinin görev süresi içerisinde ödenmesi şartı ile Şeker Bank'tan borçlanılmasına oyçokluğu ile..." şeklindedir.

Konu karar neticesinde 26.10.2010 tarihinde Şeker Bank'tan alınan £2,000,000.-(Stg) borçtan £1,500,000.-(Stg) karşılığı Türk Lirası Yakın Doğu Bank'taki 10-118-11287 no'lu cari hesaba, £500,000.-(Stg) ise Şeker Bank'ta yeni açılan 10-315-00039 no'lu döviz (Stg) hesabına yatırılmıştır.

- c) MK146/2010 sayılı Belediye Meclis Kararı; “Belediyemizin Esnaf ve Mütcaahhitlere olan borçlarının ödenmesi için Viya Bank’tan 36 ay vade ve 183,000.-TL eşit taksitlerle 5,000,000.-TL borçlanılmasına oyçokluğu ile” şeklindedir. Konu karar neticesinde Viya Bank’tan alınan 5,000,000.-TL kredi Yakın Doğu Bank’taki 10-118-00011287 no’lu cari hesaba yatırılmıştır.

C.5- 2011 Mali Yılında Alınan Krediler;

- a) MK21/2011 sayılı Belediye Meclis Kararı; “Bir banka ve/veya finans kuruluşundan uygun faiz miktarı ile Belediyenin devletten aldığı katkı payı temlik edilerek £4,000,000.- Stg. veya karşılığı Türk Lirası olarak borçlanma yapılmasına Belediye (Başkanının dönemi sonuna kadar borçların kapatılacak...)” şeklindedir.

Alınan bu karar neticesinde ve Maliye Bakanlığı temlik yazısı ile iki ayrı yerden borçlanılmıştır.

- o 09.03.2011 tarihinde Universal Bank Ltd.’den 5,300,000.-TL borçlanılmış ve aynı bankada 10-304-0001134 no’lu cari hesaba yatırılmıştır.
- o İkinci borçlanma Çangar Finans Co. Ltd’den yapılmış olup, alınan £2,000,000.-(Stg) tutarındaki kredinin £1,126,720.-(Stg)’lik kısmının TL karşılığı Yakın Doğu Bank’taki 10-118-11287 no’lu cari hesaba, geri kalan £873,280.-(Stg)’in TL karşılığı ise Universal Bank Ltd.’deki 10-304-0001134 no’lu cari hesaba yatırılmıştır (Ek 5).

Bu bağlamda belediyenin hesaplarının bulunduğu bir banka veya kooperatif kuruluşu olmayıp bir finans kuruluşu olan Çangar Finans Co.Ltd.’den kredi alınması, buna yetki veren MK21/2011 sayılı Belediye Meclisi Kararı ve Maliye Bakanlığı tarafından konu borçlanma için temlik verilmesi değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası’nın 24(2)(c) maddesine aykırıdır.

- b) MK97/2011 sayılı Belediye Meclis Kararı; “Esnaf ve Mütcaahhitlere olan borçların ödenmesi için bir banka ve/veya finans kuruluşundan Belediye’nin devletten aldığı katkı payı temlik edilerek 5,500,000.-TL borçlanma yapılmasına oyçokluğu ile karar alınmıştır.” şeklindedir.

Alınan konu karar neticesinde 28.07.2011 tarihinde Viya Bank Ltd.’den alınan 5,500,000.-TL’lik kredinin tümü Universal Bank’taki 10-304-001134 no’lu cari hesaba yatırılmıştır.

- c) MK130/2011 sayılı Belediye Meclis Kararı; "Devam eden projelerin tamamlanması ve müteahhitlere olan borçların ödenmesi için bir banka ve/veya finans kuruluşundan Belediyenin devletten aldığı katkı payı temlik edilerek 6,000,000.-TL borçlanma yapılmasına oyçokluğu ile" şeklindedir.

Devam eden projelerin tamamlanması ve müteahhitlere olan borçların ödenmesine yönelik olarak alınan MK130/2011 sayılı Belediye Meclis Kararı çerçevesinde kullanılan kredi proje kredisi kapsamında bir borçlanmadır.

Proje kapsamında 25.11.2011 tarihinde Viya Bank'tan 6,000,000.-TL olarak alınan kredi aynı bankadaki 10-304-1232 sayılı cari hesaba yatırılmıştır (Ek 6).

25.07.2011 tarihli 126 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 45/2011 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Yasası'nın 8(7). maddesine göre proje kredilerinin Devlet Planlama Örgütü tarafından uygun bulunma zorunluluğu aranmaktadır. Lefkoşa Türk Belediyesi'nin devam etmekte olan üç ve bir de başlanmamış projesi; bu borçlanma kapsamında Devlet Planlama Örgütüne sunulmuş olup yasa gereği alınması gereken onay alınmıştır.

Tarafımıza sunulmuş olan bilgi ve belgeler ışığında konu krediden proje amaçlı olarak yapıldığı tespit edilen toplam 2,072,769.21TL'lık ödemenin ayrıntısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Belediyenin, 6,000,000.00TL tutarındaki kredi ile ilgili olarak İçişleri ve Yer. Yön. Bak./D.P.Ö.'ye muhatap talep yazısında devam ettiği/yeni <u>başlayacağı belirtilen projeler</u>			LTB Muhasebe Birimi'nden Alınan Ödeme Fişleri (31.10.2011 tarihli MK130/2011 sayılı karar sonrası yapılan ödemeler)	
Sıra No	Belediye Meclisi Karar No	İhale Bedeli (TL)	Ödeme Tarihi	Ödenen Miktar (TL)
1)	MK140/2010	825.000,00	-	0,00
2)	MK25/2011	2.200.000,00	25.11.2011	646.612,98
3)	MK139/2010	1.293.413,00	28-29.11.2011	1.085.360,98
4)	MK117/2011	<u>2.290.805,00</u>	29.11.2011	<u>340.795,25</u>
	TOPLAM	6.609.218,00		2.072.769,21

Tablodan da görülebileceği üzere; proje kapsamında alınan 6,000,000.-TL tutarındaki konu kredinin, sadece 2,072,769.21TL'lık kısmı projelerin ödenmesinde kullanılmış geriye kalan 3,927,230.79TL'lık kısmı ise cari harcamalarda kullanılmıştır.

Bu bağlamda proje kredisi olarak alınan kredinin 3,927,230.79TL'lık kısmının cari harcamalarda kullanılması 45/2011 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi

Yasası'nın 7(5). ve 8(7). maddesine aykırı olduğu cihetle aynı yasanın 21(1). maddesinde belirtilen suç işlenmiştir.

- d) Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından **31.03.2011 tarihinde Universal Bank'tan 1,000,000.-TL kredi alınmıştır.** Alınan konu kredi adı geçen bankadaki 10-304-1134 numaralı cari hesaba yatırılmıştır. **Söz konusu borçlanma ile ilgili olarak Belediye Meclisi tarafından üretilmiş bir karar yoktur.**

Bahse konu kredinin kapatılmasına yönelik olarak Universal Bank'taki aynı cari hesaptan **başlangıç tarihi 30.04.2011, bitiş tarihi 31.03.2014 olmak üzere her biri 40,400.-TL tutarında 36 adet (159111- 159147 no'lu (159133 no'lu çek iptal)) ileri tarihli çek düzenlenmiştir.** Konu çeklerden anlaşılacağı gibi (40,400.-TL x 36 ay= 1,454,400.-TL) bu borçlanma için 454,400.-TL faiz ve masraf ödenecektir.

Söz konusu banka hesabının 31.12.2011 tarihi itibarıyla borç bakiyesi 854,273.17TL'dir.

14.05.2012 tarihli Universal Bank kredi hesap ekstresinden de görülebileceği üzere, verilmiş olan 36 adet çekten, çek no'ları 159111-159121 olmak üzere 11 adedi (11 x 40,400.-TL= 444,400.-TL) bozdurularak cari hesaptan alınmıştır **(Ek 7).**

Bu bağlamda, söz konusu borçlanma Belediye Meclisi tarafından borç alınmasına yetki veren bir karar üretilmeden ve belirlenen limit üzerine çıkılarak gerçekleştirildiği cihetle değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 24(2)(c) maddesine, ileri tarihli çek tanzim edilmek suretiyle gerçekleştirildiği cihetle de, Lefkoşa Türk Belediyesi Mali İşler Tüzüğü'nün 39. maddesine aykırıdır.

Banka Hesapları:

Lefkoşa Türk Belediyesi'nin 2006-2011 mali yıllarında kullanmış olduğu banka hesapları **bankalar bazında** ayırma tabii tutulmuş olup yıl sonu bakiyeleri aşağıdaki özet tabloda sunulmuştur.

BANKA/HS NO	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011
KTKM BANK 10-116-81790	2.858.131,75	-950.713,56	694,21	3.803,09	92.775,64	-102.771,10
Universal Bank 10-118-001033		-5.474.558,82	-6.292.391,87	5.768,36	5.768,36	
Yakın Doğu Bank 10-118-0010685	-4.161.374,54	-686.055,95	-811.388,97			
Şeker Bank 10-304-000163		2.906,70	-466.406,49	23.213,73	290,18	-164.845,95
Hür Bank batık banka	15.387,22	15.387,22	15.387,22	15.387,22	15.387,22	15.387,22
Universal Bank (Vadeli) 10-314-0048		100.000,00				
Universal Bank (Vadeli) 10-314-0049		150.000,00				
Şeker Bank (Vadeli) 10-314-0026		600.000,00				
Yakın Doğu Bank 10-118-0011287				-8.169.156,43	-9.471.296,33	-10.231.232,65
Şeker B. (Stg) 10-315-0039					870.284,00	
Türk Bank 20 000 11451					44,43	
T. İş Bankası 6800-1308397					903,36	291,57
T. İş Bankası (Euro) 6800-2261937					215.714,36	233.901,75
Universal Bank 10-304-001134						107.061,67
Universal Bank 10-118-001248						-1.234.608,48
Universal B. (Stg) Sosyal Konut Hesabı 10-301-001384						12.659,83
Viya Bank 10-304-001232						-2.402.778,62
BAKIYE	-1.287.855,57	-6.243.034,41	-7.554.105,90	-8.120.984,03	-8.270.128,78	-13.766.934,76

Banka hesaplarının işleyişi ile ilgili olarak dikkat çeken bulgular, aşağıda sunulmuş olan alt başlıklarda yer almaktadır.

C.6- Hür Bank Ltd.

Lefkoşa Türk Belediyesi'nin kapatılan Hür Bank Ltd.'de 15,387.22TL bakiye parası kalmıştır. Bu miktar her yıl Belediye hesaplarında gösterilmektedir.

C.7- Yakın Doğu Bank Ltd.

Belediye Meclisi almış olduğu kararlar ile overdraft limitlerini belirlemiştir.

Bu bağlamda **Belediye Meclisi'nce;**

* 16.09.2009 tarihinde; "Yakın Doğu Bankası'ndaki overdraft limitimizin 4,000,000.-TL'ye yükseltilmesine..." şeklindeki MK109/2009 sayılı **(Ek 8)**,

* 10.08.2010 tarihinde; "Yakın Doğu Bankası Ltd.'den gerektiği hallerde kullanılmak üzere 5,000,000.-TL overdraft limiti alınmasına...", şeklindeki MK104/2010 sayılı **(Ek 9)** ve

* 27.01.2011 tarihinde; "Yakın Doğu Bank Ltd. nezdindeki limitimizin 7,500,000.-TL olarak devam etmesine ve/veya başka bir bankadan aynı miktar kadar limitli bir hesap açılmasına ve böyle bir hesabın açılması durumunda Yakın Doğu Bankasındaki limitli hesabın kapatılmasına." şeklindeki MK5/2011 sayılı **(Ek 10)**,

kararlar üretilmiştir.

Konu kararlardan anlaşıldığı gibi Yakın Doğu Bank'taki hesabın overdraft limiti;

-16.09.2009 tarihinden itibaren 4,000,000.-TL - (MK109/2009),

-10.08.2010 tarihinden itibaren 5,000,000.-TL – (MK104/2010),

-27.01.2011 tarihinden itibaren 7,500,000.-TL – (MK5/2011)

olarak belirlenmiştir.

Söz konusu banka cari hesabı için yapılan banka uyuşturmaları neticesinde, 30.09.2009-31.12.2009, 01.01.2010-31.12.2010 ve 01.01.2011-31.12.2011 dönemlerinde, ay sonları itibarıyla overdraft bakiyesi aşağıdaki gibidir;

<u>2009</u> <u>Mali Yılı</u>	<u>Overdraft</u> <u>Miktarı</u> <u>(TL)</u>	<u>2010</u> <u>Mali Yılı</u>	<u>Overdraft</u> <u>Miktarı</u> <u>(TL)</u>	<u>2011</u> <u>Mali Yılı</u>	<u>Overdraft</u> <u>Miktarı</u> <u>(TL)</u>
30.09.09	-4,329,890.02	31.01.10	-6,532,774.32	31.01.11	-9,654,313.28
31.10.09	-5,209,977.62	28.02.10	-7,822,723.19	28.02.11	-8,594,350.36
30.11.09	-6,253,871.92	31.03.10	-7,445,721.22	31.03.11	-8,002,153.48
31.12.09	-8,169,156.43	30.04.10	-10,832,152.92	30.04.11	-6,553,369.27
		31.05.10	138,404.21	31.05.11	-6,742,649.20
		30.06.10	-940,242.09	30.06.11	-7,867,457.64
		31.07.10	-5,097,519.38	31.07.11	-7,788,336.66
		31.08.10	-4,991,420.33	31.08.11	-9,463,216.62
		30.09.10	-7,204,228.95	30.09.11	-7,481,379.95
		31.10.10	-7,039,673.17	31.10.11	-7,495,880.64
		30.11.10	-7,363,181.70	30.11.11	-8,934,941.91
		31.12.10	-9,471,296.33	31.12.11	(-)10,231,232.65

Yukarıdaki tablodan da görülebileceği üzere konu hesabın overdraft bakiyesi;

*Eylül-Aralık 2009, Ocak-Nisan 2010 ve Temmuz 2010 ayı sonunda Belediye Meclisi tarafından MK109/2009 sayılı kararda belirlenen 4,000,000.-TL,

*Eylül 2010 ayı sonunda, Belediye Meclisi tarafından MK104/2010 sayılı kararda belirlenen 5,000,000.-TL,

*Ocak-Mart 2011, Haziran-Ağustos 2011 ve Kasım-Aralık 2011 ayı sonunda ise Belediye Meclisi tarafından MK5/2011 sayılı kararda belirlenen 7,500,000.-TL, tutarındaki overdraft limitini aşmıştır.

*60/2010 sayılı Meclis Kararı ve E-750-2010 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Çangar Finans Co. Ltd.'ten alınan £10,000,000.-Stg'lik kredinin £8,125,670.-Stg'lik kısmının TL karşılığı bu hesaba yatırılmış olmasına rağmen; 30.04.2010 tarihi itibarıyla 10,832,152.92TL (-) bakiyesi olan hesabın belirtilen miktar kadar yatırım yapıldığı halde yatırımdan sonraki bir süreçte gerçekleştirilen harcamalar nedeniyle 31.05.2010 tarihi itibarıyla ancak 138,404.21TL (+) bakiyeye geçmesine neden olmuştur.

Yapılan harcamalarla 31.07.2010 tarihi itibarıyla tekrar limit aşımına geçilerek 5,097,519.38TL (-) bakiyeye ulaşmış ve limit aşımına devam edilerek 31.12.2010 tarihinde Meclisçe verilen 5,000,000.-TL yetki limitinin yaklaşık iki katı olan -9,471,296.33TL'na, 31.12.2011 tarihi itibarıyla ise Meclisçe verilmiş olan 7,500,000.-TL yetki limiti aşılarak (-)10,231,232.65TL'na ulaşılmıştır.

Yukarıda belirtildiği üzere; Belediye Meclisi'nin almış olduğu 27.01.2011 tarih ve MK5/2011 sayılı karar ile 7,500,000.00TL overdraft limiti belirlenmiş olmasına ve belediyenin overdraft borcunun 31.12.2011 tarih itibarıyla belirlenen limitin çok üzerine çıkılarak toplam (-)14,136,236.80TL bakiyeye ulaşılmasına rağmen, 14.02.2012 tarihinde toplanan Belediye Meclisi'nce; "Meclis, 5/2011 sayılı Meclis Kararında bahsedilen Yakın Doğu Bank Ltd. nezdindeki limitimize ilave olarak 2,500,000.-TL Nisan 2012 sonunda kapatılmak üzere eklenerek artırılmasına oybirliği ile." şeklindeki MK11/2012 sayılı karar üretilmiştir (Ek 11).

Alınan tüm meclis kararları sadece Yakın Doğu Bank'taki limitin artırılmasına yönelik olmakla birlikte, bahsi geçen banka yanında, başka bankalardan da overdraft kullanıldığı ve 31.12.2011 tarihi itibarıyla banka uyuşturmaları sonucunda toplam (-)14,136,236.80TL bakiyesi olduğu tespit edilen hesapların 14.02.2012 tarihli ekstrelere göre Universal Bank'ta (-)495,218.48TL, Yakın Doğu Bank'ta (-)8,561,587.84TL olmak üzere toplam (-)9,056,806.32TL bakiyeye sahip olduğu, dolayısıyla Belediye Meclisi tarafından 14.02.2012 tarihinde alınan MK11/2012 sayılı overdraft limitinin 10,000,000.-TL'na çıkarılmasına ilişkin karar, limit üzerinde olan overdraft miktarını yasallaştırmaya yönelik bir çaba olarak değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda;

***sadece Yakın Doğu Bank'taki cari hesap overdraft bakiyesi MK109/2009, MK104/2010 ve MK5/2011 sayılı Belediye Meclisi Kararları ve Lefkoşa Türk Belediyesi Mali İşler Tüzüğü'nün 38. maddesi hilafına aşılmış ve,**

***toplam borç bakiyesi 45/2011 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Yasası'nın 7(5) maddesinde belirtilen limit üzerine çıkmışken Belediye Meclisi tarafından belediyeye ek yükümlülük getirecek şekilde "overdraft kullanım limitinin yükseltilmesi" yönünde alınan MK11/2012 sayılı karar konu yasa maddesine aykırı olduğu gibi aynı yasanın 21(1). maddesine göre suç teşkil etmektedir.**

Ayrıca, yapılan banka uyuşturmaları neticesinde 2011 Aralık ayına ait banka ekstresinin alacak sütununda 233,000.-TL tutarında yatırım görülmüştür. Konuya ilişkin olarak yetkililer herhangi bir izahat verememekle birlikte aynı miktarın 10.01.2012 tarihinde ekstrenin borç sütununda gider olarak yer aldığı ve bu işlem için Banka tarafından 1,833.26TL tutarında faiz ve masraf alındığı tespit edilmiştir. Dolayısı ile bu miktarın kredi şeklinde kullanılan bir borçlandırma olduğu sonucuna varılmıştır. Konu borçlanma ile ilgili olarak Belediye Meclisi tarafından alınmış bir karar olmadığı cihetle bu miktarın yetkisiz olarak alınan kısa süreli bir kredi olduğu değerlendirilmektedir. Bu nedenle konu kredi de 45/2011 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Yasası'na aykırı olarak yapılan bir işlemdir.

C.8- Universal Bank

a) 10-304-001134 no'lu cari hesap

2011 mali yılı içerisinde Universal Bank'ta **10-304-001134 no'lu cari hesap yanında iki hesap daha açılmıştır.** 10-304-001134 no'lu cari hesap için yapılan banka uyuşturması neticesinde 31.12.2011 tarihi itibarıyla 107,061.67TL bakiye olduğu tespit edilmiştir.

b) 10-118-001236 no'lu hesap

Söz konusu hesap, **03.05.2011 tarihine açılmıştır.** Bu hesaptan cari hesaba;

*Mayıs ayı içerisinde 66,255.TL borç verilmiş ve aynı ay içerisinde cari hesaba tahsilatlardan yapılan yatırımlardan 66,321.34TL alınarak konu hesaba aktarılmıştır. Aynı şekilde her ay bu hesaptan cari hesaba borç verilerek tahsilatlardan toplanan ve cari hesaba yapılan yatırımlardan alınarak bu hesaba aktarma yapılmıştır.

*Haziran ayında, 600,015.-TL borç verilmiş olup, bu işlem için 7,602.06TL faiz ve masraf uygulanmıştır. Haziran ayında cari hesaptan bu hesaba 574,909.66TL aktarılmıştır.

*Temmuz ayında 1,000,150.-TL borç verilmiş ve cari hesaptan 1,040,545.96TL aktarılmıştır.

*Ağustos ayında bu hesap çalıştırılmamış,

*Eylül ayında 67,193.-TL borç ve 7,973.28TL banka tarafından faiz ve masraf alınmıştır. 08.09.2011 tarihinde konu hesap kapatılarak aynı tarihte 10-118-001248 no'lu hesap açılmıştır.

Yukarıdan da anlaşılacağı gibi bu hesap kredi nitelikli çalışan ve 10-304-001134 no'lu cari hesaba para aktarmak için açılan bir borç hesabıdır.

03.05.2011 tarihinde açılan 10-118-001236 no'lu hesaptan alınan borçlar için Belediye Meclis Kararı alınmadığı gibi banka tarafından alınan faiz ve masraflar gider kalemlerinde gösterilmemiştir. Bu hesaptan cari hesaba aktarılan miktarlar ve cari hesaptan bu hesaba yapılan ödemeler Belediye hesaplarında görülmemektedir. (Ek 12).

c) 10-118-001248 no'lu hesap;

08.09.2011 tarihinde açılan bu hesap, kapatılan 10-118-001236 no'lu hesaptan farklı olarak, cari hesaba aktarılan miktarlara genel vezne makbuzu kesilerek "Kısa ve Uzun Vadeli Borçlanmalar" kaleminde gösterilmiştir. Ödemelerde, ödeme fişi doldurularak bankanın almış olduğu faiz ve masraf giderleri "YTL Cinsinden Uzun Vadeli Nakit İşlemlerine ait Faiz Giderleri" kalemine, cari hesaptan alınıp bu hesaba yapılan aktarmalar ise "Kısa Vadeli Borçlar" kalemine kaydedilmiştir.

Ancak bu borçlanmalar için de Belediye Meclisi tarafından alınmış bir karar yoktur.

Bu hesaptan;

*Eylül ayı içerisinde 1,043,528.-TL borç alınmış ve bu işlem için 27,210.48TL faiz uygulanmıştır. Cari hesaba aktarılan borç Eylül ayı sonu faizleriyle birlikte ödenerek sıfırlanmıştır.

*Ekim ayında, 1,206,000TL borç alınmış ve bunun 860,600.-TL'si ödenmiştir.

*Kasım ayında, 1,226,063.71TL borç alınmış ve bunun 1,067,867.88TL'si ödenmiştir.

*Aralık ayında, 2,543,948.07TL borç alınmış ve buna 64,985.98TL faiz ilave edilmiştir.

*Aralık ayında yapılan ödeme 1,877,921.40TL'dir.

***31.12.2011 tarihinde bu hesaptaki bakiye borç miktarı 1,234,608.48TL olup, Belediyenin 2011 mali yılı kesin hesaplarına yansıtılmamıştır (Ek 13).**

Yukarıdan da anlaşılacağı gibi bu hesap da 10-118-001236 no'lu hesap gibi kredi nitelikli çalışan ve 10-304-001134 no'lu cari hesaba para aktarmak için açılan bir borç hesabıdır.

Söz konusu hesaptan yapılan borçlanmalar neticesinde 31.12.2011 tarihi itibarıyla oluşan 1,234,608.48TL borç miktarı, belediyenin toplam borç miktarına eklendiğinde 45/2011 sayılı yasanın 7(5). maddesinde belirlenen limit daha da aşılmıştır.

Bu bağlamda, Belediye Meclisi tarafından yetkilendirilmediği halde Belediye Başkanı'nın kendi inisiyatifi ile borç alması değiştirilmiş şekliyle 51/95 sayılı Belediyeler Yasası'nın 24(2)(c) maddesine aykırı olduğu gibi, alınan borçla 45/2011 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Yasası'nın 7(5). maddesine de aykırı davranılmış ve aynı yasanın 21(1). maddesine göre suç işlenmiştir.

D- LEFKOŞA TÜRK BELEDİYESİ'NİN KREDİ BORÇLARINA İLİŞKİN GENEL DEĞERLENDİRME

Raporda sunulan bilgiler dikkate alınarak ve aşağıda sunulan tablo ve bu doğrultuda hazırlanan grafikten (**Tablo C**) de izlenebileceği üzere Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından **2006-2011 mali yıllarında alınmış olan kredilerin yıl sonu itibarıyla toplam bakiyesinin TL karşılığı 31.12.2006 tarihinde 3.195.985,71TL iken, yıllar içinde artış eğilimi göstererek 31.12.2011 tarihi itibarıyla 48.320.916,18TL'na ulaşmıştır.**

<u>Yıllar</u>	<u>Toplam Kredi Borç Bakiyesi</u>	
31.12.2006	3.195.985,71	TL
31.12.2007	5.949.592,84	TL
31.12.2008	7.936.929,52	TL
31.12.2009	8.722.450,27	TL
31.12.2010	31.238.561,62	TL
31.12.2011	48.320.916,18	TL

Buna ilaveten, Lefkoşa Türk Belediyesi'nin 2006-2011 mali yılları itibarıyla Bakanlar Kurulu onaylı krediler ve proje kredileri hariç **toplam kredi bakiyeleri değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 24(2)(c) maddesi hilafına olmak üzere;**

<u>Yıllar</u>	<u>51/95 24(2)(c) Gelirlerin %20'sini Aşan Toplam Miktar</u>	
2006 yılında	825.953,56	TL,
2007 yılında	4.883.883,20	TL,
2008 yılında	5.202.982,74	TL,
2009 yılında	6.521.267,45	TL,
2010 yılında	8.400.044,63	TL,
2011 yılında	23.409.976,52	TL <u>tutarında aşılmıştır.</u>

E- LEFKOŞA TÜRK BELEDİYESİ'NİN OVERDRAFT BORÇLARINA İLİŞKİN GENEL DEĞERLENDİRME

Lefkoşa Türk Belediyesi'nin **31.12.2011** tarihi itibarıyla bankalardaki **overdraft kullanımı bankalar bazında** hazırlanan aşağıdaki tabloda özetlenmiştir; (Bu bilgileri içeren grafik **Tablo D'**de yer almaktadır).

Banka Adı	Bakiye
Yakın Doğu Bank	(-) 10.231.232,65 TL
Viya Bank	(-) 2.402.778,62 TL
Şeker Bank	(-) 164.845,95 TL
Universal Bank (1248 Hs.)	(-) 1.234.608,48 TL
K. T. Koop. Merkez Bank. Ltd.	(-) 102.771,10 TL
TOPLAM	(-) 14,136,236.80 TL

Bu bağlamda;

* **Lefkoşa Türk Belediyesi Mali İşler Tüzüğü'nün** overdraft kullanımı ile ilgili olarak "Belediye adına açılmış banka hesaplarından kullanılacak toplam overdraft miktarı Belediye'nin aylık devlet katkısı miktarının %50'sini geçemez. %50'sinin üzerinde overdraft kullanımı için Belediye Meclis Kararı aranır." şeklinde düzenlenmiş olan **38. maddesi ile;**

*"Yakın Doğu Bank nezdindeki limitimizin **7,500,000.-TL** olarak devam etmesine ve/veya başka bir bankadan aynı miktar kadar limitli bir hesap açılmasına ve böyle bir hesap açılması durumunda Yakın Doğu Bankasındaki limitli hesabın kapatılmasına oybirliği ile" şeklinde alınmış olan **27.01.2011 tarih ve MK5/2011 sayılı Meclis Kararı dikkate alındığında,**

31.12.2011 tarihi itibarıyla bankalardan kullanılan toplam (-)14,136,236.-TL tutarındaki overdraft miktarının MK5/2011 sayılı Belediye Meclisi Kararı ile belirlenen 7,500,000.-TL'lık overdraft yetkisini aştığı tespit edilmiştir.

Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından 2006-2011 mali yıllarında kullanılmış olan banka hesaplarından overdraft bakiye verenlerin yıl sonları itibarıyla toplam bakiye miktarlarını gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

<u>Yıllar</u>	<u>Bakiye</u>
31.12.2006	(-) 4,161,374.54 TL
31.12.2007	(-) 7,111,328.33 TL
31.12.2008	(-) 7,570,187.33 TL
31.12.2009	(-) 8,169,156.43 TL
31.12.2010	(-) 9,471,296.33 TL
31.12.2011	(-)14,136,236.80 TL

Tablodan da görüldüğü gibi; 2006 mali yılı sonunda (-)4,161,374.54TL olan bankalardaki (-) bakiyeye sahip hesapların toplam yıl sonu bakiyesi yıllar itibarıyla artış göstererek 2011 mali yılı sonunda (-)14,136,236.80TL'sına ulaşmıştır.

F- LEFKOŞA TÜRK BELEDİYESİ'NİN KREDİ VE OVERDRAFT BORÇLARINA İLİŞKİN GENEL DEĞERLENDİRME

Araştırmaya konu olan yıllarda elde edilen gelirler, alınan krediler ve banka overdraft miktarlarının karşılaştırmasına ilişkin tablo **Tablo E**'de ve hazırlanan grafik ise **Tablo F**'de sunulmuştur.

Söz konusu karşılaştırmalı tabloya bakıldığında overdraft bakiyeleri dahil belediyenin sadece bankalara/finans kuruluşlarına olan toplam borçlarının çok hızlı bir şekilde arttığı ve **2006 mali yılı sonunda 32,657,033.43TL gelire karşın toplam borç miktarı 7,357,360.25TL iken, borç artışının gelire oranla çok hızlı bir şekilde gerçekleştiği ve 2011 mali yılı sonuna gelindiğinde 62,454,880.55TL gelire karşın, belediyenin sadece banka ve finans kuruluşlarına olan birikmiş borcunun 62,457,152.98TL ile gelirin üzerine çıktığı anlaşılmaktadır.**

Yukarıda izah edilen bu gelişim yanında yasal olarak bakıldığında; Belediyenin, 2006-2011 dönemindeki tüm yıllarda değiştirilmiş şekliyle **51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 24(2)(c) maddesindeki** “..Ancak borçlanılacak miktar, yıl içerisindeki Belediye gelirlerinin %20'sini aşamaz...” **hükmü hilafına borçlanmaya gittiği ve borçların artış seyri ile aynı doğrultuda yasaya aykırı olarak borçlanılan miktarların da büyük artış göstererek 2011 mali yılı sonuna gelindiğinde yasada belirlenen borçlanma limiti üzerindeki borç miktarının 2010 mali yılına göre yaklaşık üç kat arttığı görülmektedir.**

L.T. Belediyesi'nin 31.12.2011 tarihi itibarıyla fiili gelirlerini (Devlet Katkısı + Yerel Gelirler) dikkate aldığımızda Belediye'nin ortalama aylık gelirinin 5,204,573.38TL olduğu görülmektedir. Bu bağlamda 31.12.2011 tarihi itibarıyla oluşan verilere bağlı olarak Belediyenin mali durumu aşağıda yer alan şekliyle özetlenebilir;

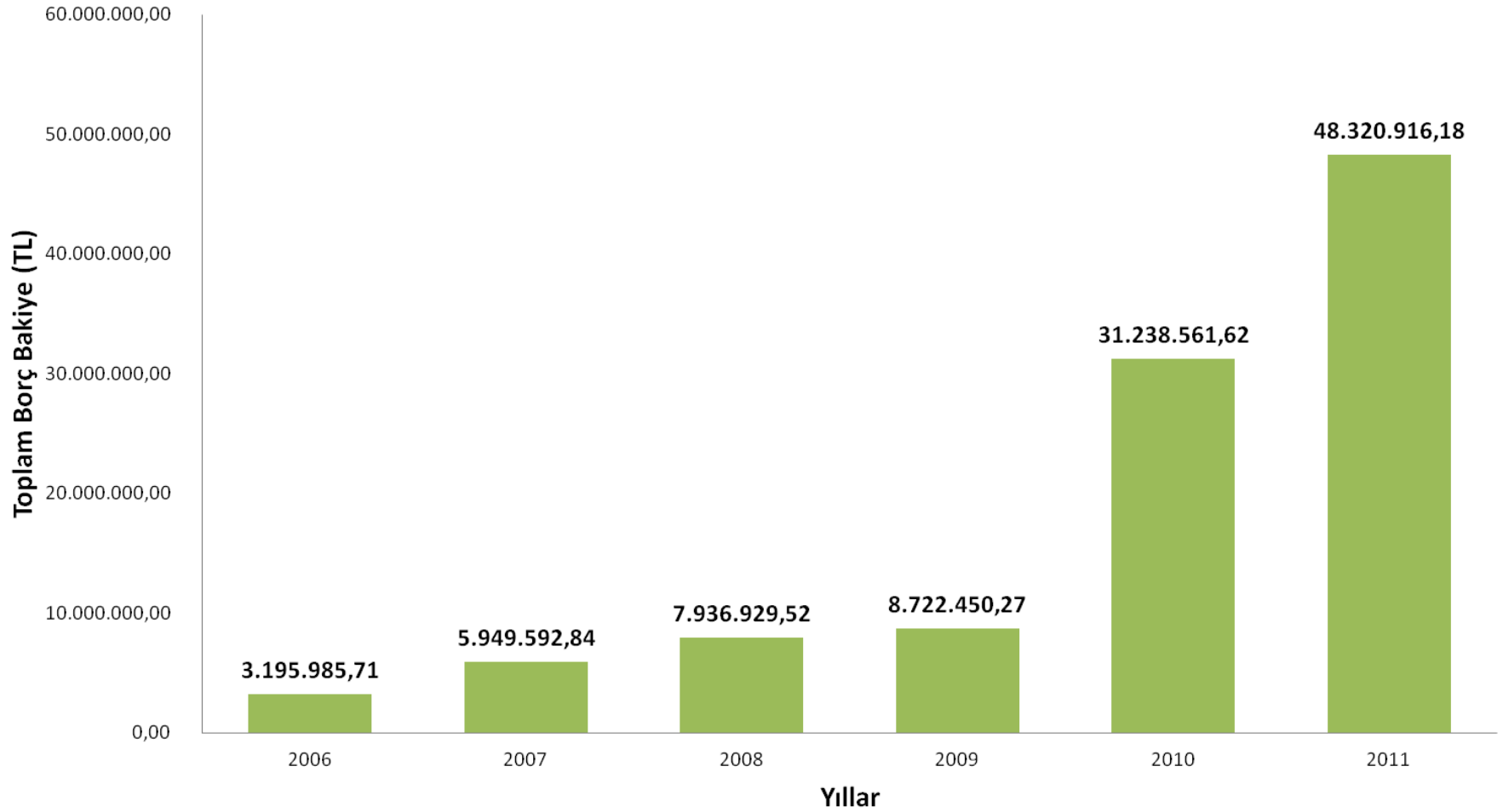
	<u>TL</u>	<u>TL</u>
<u>Giderler:</u>		5,029,507.70
Aylık Personel Giderleri (İhtiyat Sandığı ve Sosyal Sigorta katkısı hariç)	- 3,060,207.45	
Maliye Bakanlığı'nca Temlik Edilen Miktar	- 1,928,900.25	
Temlik Haricinde Universal Bank'tan Alınan Kredi Taksiti	40,400.00	
<u>Gelirler:</u>		
Aylık Gelir (Devlet Katkısı + Yerel Gelirler)		<u>5,204,573.38</u>
<u>Gelir – Gider Farkı</u>		175,065.68

Görüleceği üzere, L.T. Belediyesi'nin gelirleri ve sabit giderleri dikkate alındığında Belediyenin elinde kalan kullanılabilir miktar aylık 175,065.68TL'dir.

Belediyenin geriye kalan (borç geri ödemeleri, personel giderleri hariç) giderlerine baktığımızda yıllık 35,332,328.85TL, aylık 2,944,360.74TL olduğu, buna bağlı olarak da 31.12.2011 verileri dikkate alındığında Belediyenin aylık 2,769,295.06TL (2,944,360.74TL – 175,065.68TL= 2,769,295.06TL) açık verdiği ortaya çıkmaktadır. Bu durum, Belediyenin sürdürülebilir mali yapıya sahip olmadığını ve Belediye Yönetiminin ivedi olarak bunu ortadan kaldıracak ciddi radikal tedbirler alması gerektiğini ortaya koymaktadır.

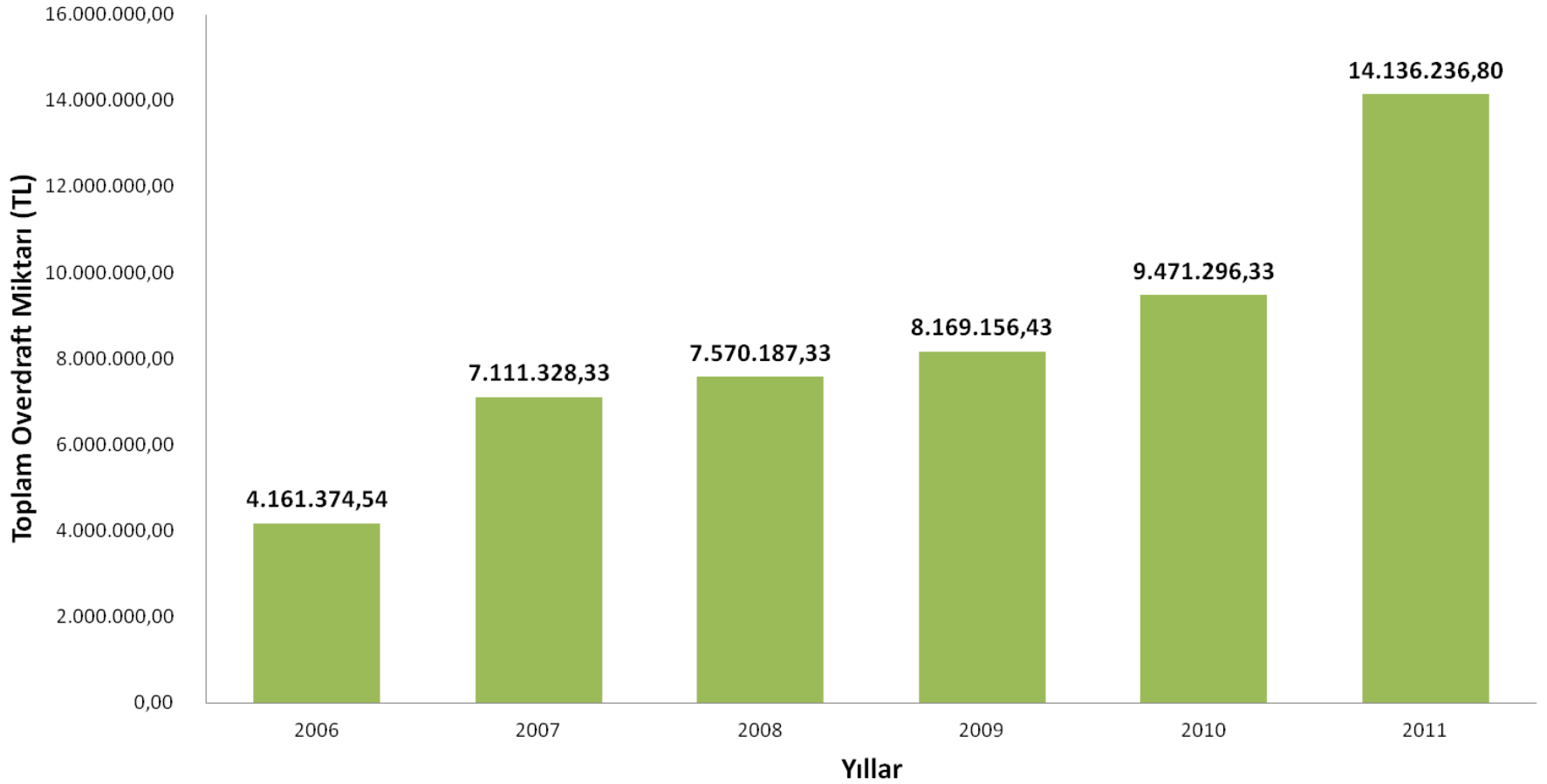
Tablo C

**LTB Tarafından Alınan Kredilerin
2006-2011 Mali Yıl Sonları İtibarıyla
Toplam Borç Bakiye Miktarları**

Tablo D

**LTB Tarafından Kullanılan Banka Hesaplarından
2006-2011 Mali Yıl Sonları İtibarıyla
Overdraft Bakiyesi Verenlerin
Toplam Borç Bakiye Miktarı**

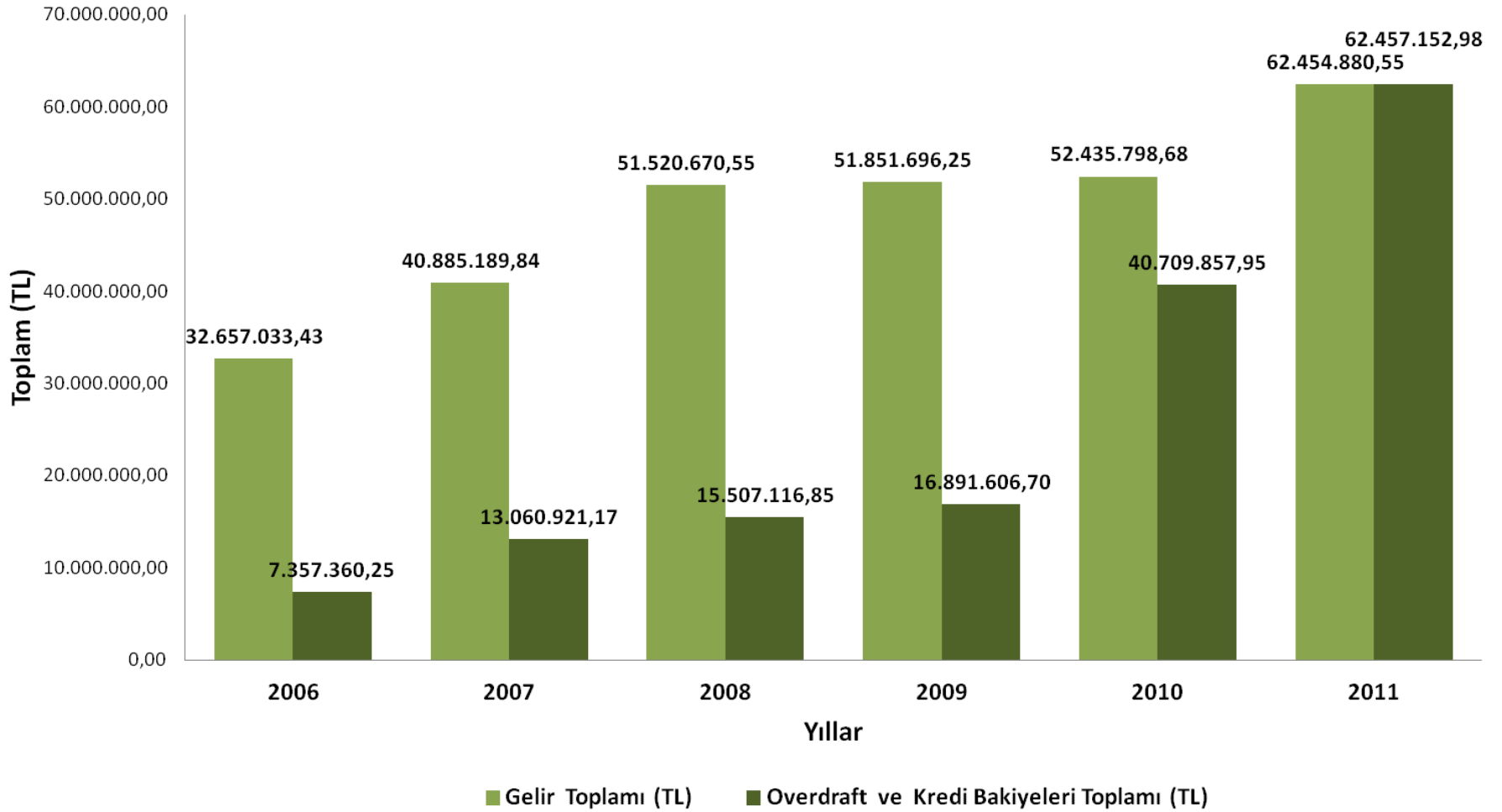
LEFKOŞA TÜRK BELEDİYESİ
2006-2011 MALİ YILI
GELİRLER - ALINAN KREDİLER –BANKA OVERDRAFT KULLANIMLARINA İLİŞKİN
KARŞILAŞTIRMALI TABLO
(TL)

Tablo E

Tarih	Yerel Gelirler			Devlet Katkısı (D)	Toplam Gelir (E)=(A+B+C+D)	51/95 - 24(2) (c) Gelirlerin %20'si (F)=(E x %20)	Toplam Kredi Borç Bakiyesi (G)	Toplam Overdraft Borç Bakiyesi (H)	Toplam Borç Bakiyesi (I)=(G+H)	BKK onaylı ve Proje Toplam Borç Bakiyeleri (J)	51/95 24(2)(c) Gelirlerin %20'sini aşan toplam miktar (K)=(I)-(J + F)
	Vergi Gelirleri (A)	Vergi Dışı Gelirler (B)	Sermaye Gelirleri (C)								
31.12.2006	6.185.607,78	13.105.124,65	0,00	13.366.301,00	32.657.033,43	6.531.406,69	3.195.985,71	4.161.374,54	7.357.360,25	-	825.953,56
31.12.2007	9.562.748,04	13.912.827,94	251.492,10	17.158.121,76	40.885.189,84	8.177.037,97	5.949.592,84	7.111.328,33	13.060.921,17	-	4.883.883,20
31.12.2008	12.992.146,30	12.605.678,56	5.470.591,23	20.452.254,46	51.520.670,55	10.304.134,11	7.936.929,52	7.570.187,33	15.507.116,85	-	5.202.982,74
31.12.2009	13.924.622,61	13.577.585,32	303.931,07	24.045.557,25	51.851.696,25	10.370.339,25	8.722.450,27	8.169.156,43	16.891.606,70	-	6.521.267,45
31.12.2010	14.953.588,81	14.790.659,40	351.249,11	22.340.301,36	52.435.798,68	10.487.159,74	31.238.561,62	9.471.296,33	40.709.857,95	21.822.653,58	8.400.044,63
31.12.2011	16.212.929,70	17.505.856,58	664.397,65	28.071.696,62	62.454.880,55	12.490.976,11	48.320.916,18	14.136.236,80	62.457.152,98	26.556.200,35	23.409.976,52

Tablo F

LTB 2006-2011 Mali Yıl Sonları İtibarıyla Kredi ve Overdraft Bakiyeleri Toplamı ile Gelir Toplamına İlişkin Grafik

G- SONUÇ

Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından 2006-2011 mali yıllarında alınan krediler ve belediyeye ait banka hesaplarının incelenmesi sonucunda;

1- MK130/2011 sayılı Belediye Meclis Kararı ile proje amaçlı olarak Viya Bank'tan alınan 6,000,000.-TL'lık kredinin sadece 2,072,769.21TL'lık kısmının proje harcamalarında kullanıldığı, geriye kalan kısmın ise 45/2011 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Yasası'nın 8(7). maddesine aykırı olarak Belediyenin cari harcamalarında kullanıldığı ve bu nedenle aynı yasanın 21(1). maddesine göre suç işlendiği,

2- Universal Bank Ltd. nezdinde;

*03.05.2011 tarihinde açılmış olan 10-118-001236 no'lu hesaptan 10-304-001134 no'lu cari hesabı finanse etmek amacıyla 2011 mali yılı içerisinde toplam 1,733,613.00TL aktarıldığı, aktarılan miktarlar ile cari hesaptan konu hesaba yapılan ödemelerin Belediye hesaplarında gösterilmediği ve ödenen faiz ve masrafların ilgili gider kalemlerine yansıtılmadığı,

*08.09.2011 tarihinde açılmış olan 10-118-001248 no'lu hesaptan 10-304-001134 no'lu cari hesabı finanse etmek amacıyla toplam 6,019,539.78TL aktarma yapıldığı, 31.12.2011 tarihi itibarıyla bu hesaptaki bakiye borç miktarının (-)1,234,608.48TL olduğu,

Belediye Meclis kararı alınmadan gerçekleştirilen bu borçlanma nedeni ile hem değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 24(2)(c) maddesine hem de 45/2011 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Yasası'nın 7(5). maddesine aykırı davranıldığı cihetle aynı yasanın 21(1). maddesine göre de suç işlendiği,

3- Belediyenin mevcut borç bakiyesi yasal limit üzerine çıkmışken, 2012 yılında Belediye Meclisi tarafından 45/2011 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Yasası'nın 7(5). maddesine aykırı olarak belediyeye ek yükümlülük getirecek şekilde "overdraft kullanım limitinin yükseltilmesi" yönünde MK11/2012 sayılı kararın üretildiği ve bu kararla aynı yasanın 21(1). maddesine göre suç işlendiği ve/veya işlenmiş olan suça ortak olduğu,

- 4- Belediyenin hesaplarının bulunduğu bir banka veya kooperatif kuruluşu olmayan bir finans kuruluşundan/Çangar Finans Co. Ltd'den kredi alınmasına yetki veren MK64/2008, MK90/2009, MK140/2009, MK21/2011, sayılı Belediye Meclis Kararları doğrultusunda alınan kredilerin değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "Belediyelerin yetkileri" yan başlıklı 24(2)(c) maddesine aykırı olduğu,
- 5- Belediye Meclis Kararı ile Bakanlar Kurulu Kararı'nda bir finans kuruluşundan borç alma yetkisi verilmediği halde ve değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 24(2)(c) maddesinde belirtilen "Belediyenin hesaplarının bulunduğu herhangi bir banka veya kooperatif kuruluşundan ... borç alabilmek..." biçimindeki hükme aykırı olarak, Belediye Başkanı'nın inisiyatifi ile bir finans kuruluşu olan Çangar Finans Co. Ltd.'den £10,000,000Stg. tutarında kredi alındığı,
- 6- Yasaya aykırı olarak Çangar Finans Co. Ltd.'den alınan £10,000,000.-Stg. tutarındaki kredinin kullanılması aşamasında gerçekleştirilen mahsuplaşma işlemleri sırasında Belediyenin toplam £108,333.32Stg. zarara uğratıldığı,
- 7- Belediye Meclisi Kararı'nda diğer borçlar yanında Sosyal Sigortalar Dairesi'ne olan tüm borçların kapatılması da öngörülmüşken, Çangar Finans Co. Ltd.'den yasaya aykırı olarak alınan £10,000,000.-Stg. tutarındaki krediden adı geçen daireye ödeme yapılmadığı,
- 8- 2006 mali yılından itibaren belediyenin toplam kredi borç bakiyesinin değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nda "Belediyelerin yetkileri" yan başlıklı 24(2)(c) maddesinde belirtilen limit hilafına aşılarak yasaya aykırı hareket edildiği,
- 9- Değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'na aykırı olarak kullanılan krediler için Maliye Bakanlığı'nca temlik verildiği,
- 10- Belediye Meclisi tarafından üretilmiş bir kararla yetkilendirilmediği halde Belediye Başkanı'nın kendi inisiyatifi ile değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 24(2)(c) maddesi hilafına 31.03.2011 tarihinde Universal Bank'tan 1,000,000.-TL borç alındığı, aynı zamanda söz konusu borçlanmanın kapatılması için Belediye tarafından halen kullanılmakta olan Lefkoşa Türk Belediyesi Mali İşler Tüzüğü'nün 39. maddesine aykırı olarak 36 adet ileri tarihli çek düzenlendiği,

11- Belediyeye ait banka hesaplarının yıl sonu toplam overdraft bakiye miktarlarının Belediye Meclisi tarafından verilen yetkiler hilafına aşıldığı ve böylece değiştirilmiş şekliyle 51/95 sayılı Belediyeler Yasası'na aykırı hareket edildiği

tespit edilmiştir.

Yukarıda izah edilen yasa dışı uygulamalar nedeniyle değiştirilmiş şekliyle 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nın 3. ve 22. maddesi uyarınca konunun Hukuk Dairesi'ne havale edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Bilginize saygı ile arz olunur.

Hüseyin Saadetoğlu
Baş Denetçi Yardımcısı

Havva Akbaş
Kıdemli Denetçi

Ebru Akbıçak
Kıdemli Denetçi

Sibel Nami
Kıdemli Denetçi